

7) СЕСТРА ЮЛІЯ.

Списала

Анна Сторосієна.

(Дальше).

А тепер яка то наука була! Таки я вже знаю, що аж від неї по справедливості жити зачала. Зачали говорити, як Мати Божа навчала, Ісуса, Сина свого, любити всіх людей, а вже найбільше зі всіх любити бідних людей, бо Ісус найбільше опікувався бідними і дітьми і тими, що як діти мають невинну душу. Потому зачали повідати, як хто хоче Матери Божій подобатися і прислужитися, то нехай любить також то, що Божа Мати любить, ніби-то всіх людей, а найперше всіх бідних і дітей і тих, що як діти мають невинну душу. Бо, кажуть, то недобрі християни, що тільки себе пантрують, а за інших не дбають; що то тільки за себе гадають і журяться собою, а за інших не мислять. — От, кажуть, св. апостоли: они мало за себе дбали, і не стояли о себе, а тільки йшли в світ научати людей і ратувати їх душі. За то они такі милі Богу і Матери Божій. Такі, кажуть, є й тепер на світі люди, як апостоли; такі, що покидають і вітця і матір рідну, і брата і сестру, а йдуть ратувати ближніх. Одні йдуть в поганські землі, а другі в своїм краю йдуть опікуватися бідними, і каліками і сиротами. От такі то найбільше подобаються Ісусові і Пречистій Діві.

Та й кажуть, що не тільки є такі чоловіки, але навіть є такі дівчата. Не хотять жити по хатах, а йдуть офіруватися для таких калік або сиріт. А то все не на людську славу, а для Ісуса і Божої Матери. От, по великих містах, кажуть, є такі дівчата, що по шпиталях ціле жите доглядають хорих і каліків, і знов другі є такі, що збирають діти такі, що то не мають вже ні маму ні тата, і їх так виховують, як рідна мати, одігають їх, годують, учать молитви і роботи, а як нема що їм дати

їсти, то йдуть просити по людях, а то не для себе а для тих сиротят. І ще є інші; а всі то роблять, щоби найбільше прислужитися Ісусові і Матери Божій. І їм приобіцяв Ісус, що такі всі, що то опустять вітця і матір і брата і сестру, а йдуть на таку велику службу, то їм буде стократна заплата. — А дальше повідають, що межі нашими людьми до недавна не було таких дівчат, аж Господь натхнув одного старенького отця духовного і той каже: „Не маю я дітей своїх, не маю родини своєї, от я зберу такі душі, як є по інших землях і научу їх, як Богу служити і людям помагати; поставлю їм хату, що сам маю, то їм дам. Нехай Богу служать, та за мене моляться.“ І так розповів то по краю, що таке а таке хочу зробити.

І зараз Господь післав зі всіх сторін такі побожні душі, такі дівчата. Та він сам старенький не міг всего навчати, то просив, каже отець місіонар, їх таки, тих місіонарів. Він сам дає їм з чого жити, а они знов учать їх, щоби вийшли на таких, як Мати Божа хоче. І ті дівчата називаються служебницями Пречистої Диви Марії. А як то в краю пішла чутка за таке діло, так люди зачали їм посилати, що хто міг, той гроші, а той зерна, а той одіне. А й такі були, що кажуть: „учіть їх борзо, та пішліть нам, аби в нас були.“ Два роки їх учили, там на місці, а потому, що було готових, післали одних ту а других знов, де до них зголошувалися. В однім селі жінка якась відступила їм цілу хату і огород і 16 моргів поля і они там прийшли і зачали научати діти, а як хто хорий, то шильнують его; і йдуть на поле робити, там учать дівчат, аби не снівали поганих пісень, але самі добрі. І в церкві роблять лад коло престолів. А знов на їх місце прийшли до того старенького отця другі, а як тих навчили всего, що треба, то і їх післали до краю, та знов нові найшли. А они всі кличуться сестрами, а називаються Служебницями Пр. Д. Марії...

А я так слухаю, так слухаю, щоби й

словечка не опустити! А серце мені так бе ся, мало грудий не розірве. Господоньку ласкавий, Мати Божа, а я-ж того всего не знала, не чувала! От моя доленька, ото щасте. Ото як заслужити ся Матери Божій! А тут ще й чую, отець місіонар доповідають: „Не гадайте собі, людоньки, що то самих з високого роду кличе Бог до такої служби; і такі дівчата, як ваші доньки, можуть собі у Бога заслужити на таку долю. Кажуть, як котрій не подобаєся замуж виходити, а й дівовати на селі не хоче, а рада би Богу і людям святийше служити, то таку може Бог покликати на таку служебницю Пречистої Диви Марії.“ — „Достоту моя доленька,“ так і чує моя душа. Ах Мати Божа, змилуйся наді мною! До ніг упаду, цілувати ноги буду отцю духовному. Нехай за остатню службу мене возьмуть до тих святих служебниць. Аби при них бути. Ото для мене післав Бог науку. То на се мені отець місіонар казали чекати до нині. Они вже звали, що мені треба.

Заповіли отець духовний складку на тоті дівчата. А мені сльози стали в очах. Ідуть они з проповідальниці і питають: „Ти знов чого плачеш, за Василем?“ — „Ні, ні,“ кажу крізь сльози, „я до тих служебниць і до сповіди прошу.“ Кажуть: „зачекай, там до сповідальниці не дотиснешся; вислухаю тебе з боку, коло престолу, тільки верну з закритиї.“

Вийшли з закритиї, сіли з боку коло престолу, а я зараз їм до ніг падаю: „Отче духовний змилуйтеся, кажу, возьміть мене, возьміть до тих Служебниць!“ А они кажуть: — Та-ж ти маєш умирати, говорилає мені недавно!

— Уже тепер ні, кажу я крізь гіркий сьміх. — Дурнам була. Возьміть мене, возьміть хоч за службу тих служебниць; мушу собі заслужити для Матери Божої.

А отець місіонар увзяли ся на мене і кажуть: — Де тобі, дитинко, бути служебницею! Тебе мама вихухала як ляльку, а служебниця мусить тяжко працювати.

— Та я проста дівчина, отче духовний, кажу їм, я до праці ніякої не поліную ся.

А они знов: — Ти, кажуть не навикла на чорний хліб, а служебниця гірко муєять собі на него заробляти а й такого часом не мають.

— Ой, отче духовний, мені дома також не до роскоші було. Возьму кавалочок хліба, тай цілий день в поли роблю.

А они як на то: Яка та твоя робота — сьміють ся з мене, — коновки води не удвигнеш.

А я, як літо так зима ніколи з одною коновкою і не йду до кирниці, а все з коромислом. Вмовляю ся з ними, а они все нове знайдуть. Кажуть:

— Спати на голій землі ти не навикла, а служебницям і того часом не можна: цілими ночами при хорих треба сидіти.

А я, як моя братова хорувала, то все сама коло неї робила, а кілька ночий не спала, то Господь знає.

— Боженьку! — кажу їм, — я на все готова!

— І на голод і на холод? — питають ся ще, як би не вірили.

— І на голод і на холод, — кажу їм — я на все готова.

за лікаря Кравченка, а Павло — як Німець каже — hat das leere Nachsehen. — Історія досить звичайна і автор без потреби так широко над нею розвів ся. Однак притім міг автор описати докладнійше деякі подробиці, от як знакомство з тітчиною сестрою Олею і Надею. А таки характер Наді і Катрі, що панує мов Немезіс над долею Павла, вийшли блідо. Катря се жінка практична; она присягає ся, що любить Павла, але виходить замуж за другого. Їй хоче ся, щоб Павло тільки єї любив, і тому она єму каже: „Ніхто не посьміє тебе покохати, бо ніхто не зуміє так покохати, як я тебе кохаю!“ Се цілком звичайне балакане жіноче. В дійсности іде єї о се, щоби мати окрім свого чоловіка ще одного трабанта, тому стає его щастю на переході і своїм поганим впливом нищить щасте і Павла і Наді. Павло характер пасивний, він не вміє бороти ся з противенствами, тільки знає при кінці кожного нового року перечитувати листи Олі і Наді. Ну, се звичайна доля старих кавалерів і Павло може себе потішити тим, що він не один дійшов до такого кінця...

Про нарис Ольги Кобилянської „У сьв. Івана“ не будемо говорити; его передруковали „Буковина“ і „Дьло“, а навіть переложила на польську мову черновецька „Gazeta Polska“. Се вірний образок з Сучави, хоч не один з найлучших, якими О. Кобилянська може похвалити ся.

В авторі „Градобура“ Михайлі Петрушевичу втратила галицька Русь знаменитий талант. „Градобур“ поданий був на конкурсі „Зорі“ і, як

др. Франко запевняє (Гл. „Зоря“ 1895 р.), був би одержав першу премію, коли-б не кінець того оповідання. В оповіданні показав автор Гната Шутька як мужика всіма покривдженого, котрий нігде не находить свого права і правди. Гнат жие з своїми сусідами в незгоді, часто заходить до коршми, а дома читає різні божественні і апокрифічні твори — а всі ті обставини доводять его вкінці до божевільства. Ціле село збігає ся дивити ся на него, а він маячить і вигукує на громадеку старшину, опісля прилюдно оповідає ся. Одужавши почуває в собі надприродну силу і при надходячій бурі своєю молитвою відвертає град — словом, Гнат стає фаховим градобуром. Др. Франко справедливо замітив, що кінець оповідання вийшов так, мов би автор в ту надприродну силу свого Гната вірив, ну а се звістно мусить ослабити вартість оповідання. Найкрасною, а zarazом найліпше схопленою з щоденного життя видає ся нам сцена в хаті збожеволілого Гната. Змалюванем сеї сцени виказав покойний Петрушевич чималий талант, багато оригінальності і бистре спостережене сільского життя. Жаль, що вчасна смерть підкосила молодого письменника в початках его літератескої праці.

(Кінець буде).

— І на смерть? — питають ся, — як би де при хорих треба було самій захорувати і молодою вмерти?

— А що-ж, чи була би заслуга для Матери Божої? — питаю їх.

— Се була би найкрасна і найбільша прислуга. І за таку одну Ісус заплатив би найкрасну заплату.

— То ще й ліпше для мене, — кажу я — таже я і так жити не хотіла.

— А що-ж родичі твої, — питають ся отець, але вже не так остро, як перед тим, чи вони дозволять?

— Я їх перемовлю, — відповідаю.

А отець духовний тогди на мене довше подивили ся, тай кажуть: — Як так, дитинко, то нехай Господь тебе благословить. Як до пів року не змінить ся твоя воля, а родичі тобі дозволять, то підеши до вашого отця пароха, они напишуть до мене а я постараю ся, щоби тебе приймили до Службниць Пречистої Діви Марії. — А за Василя тобі не жаль? — Булась вчора при нім?

А мені так від разу стало легко та мило на душі, як би камінь скотив ся з грудий, коли я почула, що вже не противлять ся отець духовний. Я їх поцілувала сердечно в обі руки, і повідаю: — Не жаль, тільки ще на погріб піду.

— Як кажеш? — питають мене.

— Ще на погріб піду з полудня, як будуть ховати; піду з мамою. — А они знов довго подивили ся тай кажуть:

— От така з тебе службниця: до неба, там де Василева душа, не тягне тебе, а до землі, до тіла ще тебе тягне; не добра з тебе службниця.

А я ціла спаленіла встидом, як они мене так зганили.

— То-то — кажу — не вольно мені йти на погріб? Коли так, то не піду, як не вольно.

— Та я тобі, — повідають, не забороняю, але бачу, що ти ще липнеш до землі, до тіла, а службниця мусить розстати ся навіть з татом, мамою.

— То я вже не піду — кажу. А він на мене не буде гнівати ся?

— Хто? Василь? Ні, він буде радий, що ти більше о душі будеш тямити як о тілі.

— Но, то я вже не піду на погріб.

— Тепер я вже тобі вірю, — кажуть тогди отець місіонар; — бо видиш дитинко хоч би ти й хотіла, то вже не підеши, бо

вже вчора Василя поховали. Ти видко о тим не знала. І в тим є воля Божа: як би ти була знала, булабиєш може не так слухала нині науки, може би була й не згодила ся на службницю.

А то они чисту правду казали. Ой, де би я була так все тихо вислухала, як би з рана була довідала ся що вже Василя поховали. Була би бігала на цвинтар, можеби й на науку не була пішла. А як они мене підійшли божими словами, щоби мене не засмутити! Мене тільки щось якби раз вколело коло серця, але зараз і переминуло. Що-ж, коли така воля божа, то нехай буде. Я вже службниця — все мені одно.

Докінчила я сповідь; встала така щаслива, така щаслива, якби на ново на світ народила ся. Але при кінци служби божої таки ще раз перетиснула ся до отця місіонара: Чи можна — питаю ся — пійти до Василевих родичів потішити їх; з мамою пішла-бим?

А они кажуть: „Можна.“

Але за решту вже в другім листі розпишу. Яку я ще мала переправу з мамою, з татом, як я ще раз бігала до отця місіонара, то вже все на другий раз.

Від того часу вже дві неділі минає, а я вже пятий день все то списую і списую і не можу списати. Тільки того назбирало ся. А як то все я, бідненька, пережила, сам Господь знає-відає. Та що ще прийде ся пережити? Хто то знає, де тому край? Але кілька разів мені прийде ся тяжко, зараз погадаю: „не годить ся сумувати, бо я вже службниця“, і смуток минає.

Вже той лист я висилаю, а ти, Ганусю моли ся за мене аби того пів року минуло борзо. А як що знаєш за ті Службниці, бо тобі легше довідати ся дещо, то напиши мені. Нехай я потішу ся...

(Дальше буде).

Прекрасна повість Ольги Кобилянської „Царівна“ вийшла накладом „Буковини“ окремою книжкою, котра має 424 сторін, вісімки, і коштує лише 1 зр. 20 кр., з пересилкою не рекомендованою 1 зр. 30 кр., з рекомендованою 1 зр. 40 кр. Передмову до повісти написав Осип Маковей.

„Царівна“ так своїм змістом, артистичним обробленням, як і благородною тенденцією визначає ся дуже поміж нашими новітніми повістями.

Купити можна в редакції „Буковини“. Тут також можна дістати оповідане О. Я. Кониського „В день святаї волі“ за 10 кр., з пересилкою 12 кр. і оповідане Т. Галіна „Перші Зорі“ за 30 кр., з пересилкою 35 кр. Купуйте!

Хто хоче мати добру і дешево МАШИНУ до ШИТЯ,

най удасть ся до мене, то певно не пожалує. Нові продаю дешевше як веводи, а употреблені, ще добре удержані почавши від 20 зр. і то за готові гроші і на виплат. Хто купить у мене нову чи стару машину, за реперацию не потребує журити ся, бо я роблю тую безплатно через цілий рік.

Русини, удавайте ся до мене, бо я також Русин і обслужу Вас по братньому.

З поважанем

В. Данилевич,
машиніст у бровари Штайнера в Чернівцях, при ул. залізничній (Bahnhofstrasse) ч. 26.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаговану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и			Відходять	П о ї з д и		
	поспішні	особові	мішані		поспішні	особові	мішані
до Чернівців				з Чернівців			
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	657	1028 550	До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	941	1029 538
З Бухарешту, Яс, Сучави, Глибоки	329	912	1000 523	До Глибоки, Сучави, Яс, Бухарешту	1203	717	1048 616
З Новоселиці, Садагури			1113 950	До Садагури, Новоселиці			430 621

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мин. рано. — Середно-європейський час різнять ся від львівського о 36 минут, а від черновецького о 44 минут; коли на залізници є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мин., а на черновецькім 12 год. 44 минут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає Осип Маковей.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

